

Relasió y explicasió

de tot lo que conté la falla

:: :: titulada :: ::

EL TRIBUNAL DE LES AIGÜES

[situada en la

PLASA DE RODRIGO BOTET

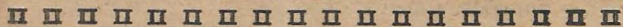
(avans de Sent Chordi y an-
teriorment de Pedrepiguers)

Festa de Sent Chusep

— AÑ 1915 —

Un chusgat municipal
o dels atres, desbarata
la chustisia, en cheneral;
y en cambi este *Tribunal*
la fa rápida y barata.

HardelSLibrets.org

EL TRIBUNAL DE LES AIGÜES

A València

De segur que tot aquell
que siga bon valencià
y se pare en esta plasa
huí, enseguida exclamará:
— ¡Ché, y quina idea han tingut
els falleros! — ¡Veritat
qu' es el asunt més bonico
que se podia triar
pera tema d' una falla?...

Pues si el asunt ha agradat
y es còsa d' admirasió
per *valensianisme* y *art*,
els falleros de la *plasa*
de *Sent Chórdi* están pagats
mentres vostés reconeguen
que ante tot son... ¡¡¡valensians!!!

adoradors entusiastes
del reine y la capital
que per escut té dos eles,
les quatre barres de sanc
y per corona gloriosa
les ales del RAT PENAT.

El Tribunal

Per el rey Abderrahaman
o per son fill Alhakem
fen fundat este organisme
que a la pórtia de la Séu
tots los dichousos funsiona
sabia, noble y rectament.

Don Chaume *el Conqueridor*
cuant entrá en Valensia, feu
qu' *El Tribunal de les aigües*
funsionara lo mateix
que quant els móros tenien
la siutat del *Micalet.*

Y aixina ve selebrantse
tants anys, mirant com les lleis
cambien quant cambien ministres,
reis, rechents y presidents,
sens que ningú d' estos cambis
may li hacha clavat la dent.

Les set sequies

Al Turia, capdalós riu
que nóstra hermosa hórta baña
(deixantsen la de Moncá)
set sequies li prenen l' aigua,
que pórten per noms: *Robella,*
Rascaña, Tormos, Favara,
Mislata, Mestalla y Cuart,
de Valensia orgull y gala.

El chuí

Per cada sequia va el síndic
y tots chunts, cada semana
á la pórtá de la Seu
escolten á qui reclama.

També acudix tot aquell
qu' es sitat per una falta,
be siga l' *atandaor*
qui l' ha denunciát o el *guarda:*
si ha fet obra en un *caixer*
pa edificar una casa;
si *rabecha* o ha llevat
sense permís l' *almenara;*
si en son temps no ha fet la *monda*
o no ha pagat la *derrama;*
si ha parat, posant tarquim

enfront del seu camp, el aigua;
o en la sequia tira còses
pera embrutar, per vengansa;
o rega el seu bancalet
llevantli a un atre la *tanda*,
o en alguna o atra forma
ha faltat á la *Ordenansa*

Després de probar el fet
(si la còsa es de importansia
fa la chunta una *visura*
en temps y en puesto que es marca),
donen veu al denunsiat,
y li lleven la paraula
si es que de cuansevól módo
en dit o fets se propasa.

La sentensia

Y quant els set reunits
s' han percatat de qué 's tracta
y formulen la sentensia
(com tot el chuí, de paraula)
condenant en pena y costes
al acusat de la falta. ..
no hiá en lo mon tribunal
d' autoritat póca ó masa,
que puga alsarli la pena
qu' este Tribunal li clava.

Y si acás el condenat
es *majo* y els amenasas,
en prudéncia y sense torbes
ni debilitats, el guarda
per orde del president
el pórtas al chusgat de guardia
y desde allí... al *Balneari*
que hiá propet de *Mislata*.

¡Tenia rahó!

A un señoret lechuguino,
li preguntá un femater
qué feu de bó *Don Rodrigo*
pera que 'l Achuntament
son nom donara á esta plasa;
y al punt digué 'l señoret
que *Rodrigo* es apellido,
perque son nom es *Chusep*.

Y el llaurador, qu' era *tonto*,
com si no diguera res
al señoret d' este cuento
li retrucá dilichent:

— ¡Quines cóses fan els hómens
cuant son del Achuntament!...
¿Conque es Pascual y Genís
y no es Rodrigo y Botet?

Bernat Ferrandis

Mentres Valensia existixca
tindrà en estima y honor
un cuadro que 'l gran Ferrandis,
fent gala d' art y colors,
pintá pera eterna gloria
de sa patria y de son nom:
El Tribunal de les aigües
qu' está en la Diputació.

Quintetes

A Pepico ningú el guaña
a rascarse en les dos mans
quant li pica alguna... *araña;*
per aixó tots sos chermans
li dihuen qu' es de... *Rascaña.*

II II

A Remedios la portera
(chica de molt bóna cara)
li preguntaba un tronera:
—¿D' ahón es? — De Font la Figuera;
¿y vosté? — ¿Yo?... de *Favara.*

II II

A una dóna criticacona
que parla més que badalla
(y te més fam qu' una mona)
li dihuen *Doña Ramona*
la Marquesa de Mes... talla.

II II

Perque servia á ua inglés,
una chica mentecata
s' alababa a dos per tres,
y atres chiques de Petrés
li varen traure «*Mis-lata*».

II II

Una chica ransia y vella,
que te ganes de casarse,
afirma que 'n los camps d' ella
(hu dirá per alabarse)
tota l' aigua es de *Robella*.

Comentaris

Un pollo molt estirat,
que 'l llibret mos ha comprat,
diu a la novia coenta:

—*Chica, he sacado la cuenta
y dos sequias s' han menchat.*

Pero yo, que tot hu sé
y además per rés patixc,
que quede mona faré
cuant contemple que yò afixc
Cuart y Tormos. ¿Y ara, qué?

Cuartetes

Dos cóses hiá en este barrio
que admiren hasta en el Congo:
els *canaris* de Gavidia
y la *goseta* de Fornós.

■ ■

¡Cuántes dónes hiá en Valensia
que s' empolven molt les cares
y no han pasat en sa vida
pe'l *Tribunal de les aigües!*

Quintetes

Miren si este *Tribunal*
es de fama así en Valensia,
que ni fá cas del ramal
eixe burro tan formal,
pera escoltar la senténsia.

■ ■

Eixa agüela qu' está ahí
captant prop del *Tribunal*,
li ha prés un cariño tal,
que si pért algún chuí
el dinar li pega mal.

II II

Encara que pareix noble,
d' eixe pillo femater
no 't fies, que se 'n va al poble
y en mich d' un grandísim rogle
conta tot lo que ha vist fer.

II II

Un chusgat municipal,
o dels atres, desbarata
la chustisia, en cheneral;
y en cambi este *Tribunal*
la fa rápida y barata.

Cuarteta

Tres cóses hián en Valensia
que envechen les chents extrañes:
les *Falles*, el *Micalet*
y el *Tribunal de les aigües*.

El vehinat

Aquell que vullga casarse
y fer broma en pòcs dinés,
la pòt tindre en este barrio
sense eixir pera res d' ell.

Asi tens á *Lluís Navarro*
que 'n poc més d' un santiamén
tot lo *desencuadernat*
hu torna al puesto. Després
Mora en quatre chavós pósa
tots els mòbles d' un piset.

Agarra al noyio *Gavidia*,
—qu' es un exselent barber—
y li fá el cap y la cara
lo mateix qu' un Chesuset

Després se 'n van á la iglesia
en gran acompanyament
y el vicari, de Sent Pau
llix la epístola, als pobrets.

Se 'n van de la iglesia á *Fornos*
ahon *Gamón*—gran cafeter—
els servix un chocolate
que ni en la pórta del sél.

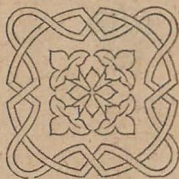
Tot el servisi de coches
el presta—naturalment—
Enrique Pons. Fan portar

de *La Constansia*, aguardent,
les roñoses, de *Martí*,
de *Lapuebla* ví y Chartrés.

Picó dona als colvidats
per baix má mils de cuhets,
petardos y martiniques
pera armar allí un infern.

Y quant ya á la matinada
el fum se 'n pucha als servells
y les taules van per terra
y escomensa el cañaret...

Don Tomás el vichilant,
servisial sémpre, y... molt sec,
¡¡¡fa acudir á la pareda
y van tots cap al retén!!!

Año 1915

Imp. de José Sedró

Sta. Irene, 2

Valencia

HardelSLibrets.org

Hardelstadsbibliotek.org